

GÜZELDERE ♦ BALKAN
HUKUK BÜROSU

Telefon : (212) 244 84 94

Faks : (212) 244 85 95

Adres: İnönü Cad. Dilaram Apt.
No: 19/9-11 Taksim 34437 İstanbul

E-Posta: guzeldere@guzeldere-law.com

Web : www.guzeldere-law.com

8 Temmuz 2019

Sayın İlgili,

Bu bilgi notu, halka kapalı anonim şirketlerde pay sahiplerinin ortaklıktan çıkarılmasına ilişkin yöntemler hakkında bilgilendirmede bulunmak amacıyla hazırlanmıştır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (“**TTK**”) hükümleri uyarınca halka kapalı anonim şirketlerde pay sahiplerinin ortaklıktan çıkarılmasına ilişkin yöntemlere aşağıda yer verilmiştir:

1) İskat (TTK 482, 483): Yönetim kurulu tarafından, sermaye koyma borcunu tamamen ve/veya süresi içinde yerine getirmemiş olan mütemerrit pay sahibinin; iştirak taahhüdünden ve yaptığı kısmi ödemelerden doğan haklarından yoksun bırakılması, söz konusu payın satılması ve kendisine verilmiş pay senedi varsa bunların iptal edilmesidir. Bu yaptırımların uygulanabilmesi için yönetim kurulu tarafından mütemerrit pay sahibine, Ticaret Sicili Gazetesi’nde ve varsa, esas sözleşmede öngörülen şekilde ilan yoluyla ve ayrıca şirketin internet sitesinde de yayımlanacak bir mesajla ihtarada bulunulur. Bu ihtarada, mütemerrit pay sahibinin temerrüde konu olan tutarı bir ay içinde ödemesi gerektiği, aksi hâlde ilgili paylarına ilişkin olarak yukarıdaki müeyyidelerin uygulanacağı belirtilir.

İskat yöntemi, yalnızca, pay sahibinin bedelini tamamen ve/veya süresi içinde ödemediği paylar için uygulanabilir. Örneğin bir pay sahibinin, sermaye artırımı sırasında taahhüt ettiği paylara ilişkin sermaye koyma borcunu süresi içinde tamamen yerine getirmemesi durumunda, o pay sahibinin tüm (sermaye artırımı öncesi ve sonrasındaki) payları değil, yalnızca sermaye artırımı neticesinde hak kazandığı payları ıskat edilir. Dolayısıyla bu yöntem, bir pay sahibinin ortaklık ile ilişkisini sona erdirmenin kesin bir yolu değildir. Diğer bir ifadeyle, ortaklığa giriş anında taahhüt ettiği sermaye borcunu tamamen ödemiş olan bir pay sahibinin ilgili payları, daha sonradan ıskat yolu ile iptal edilemeyecektir.

2) Ayrılma Akçesi (TTK 141, 151): Birleşmeye katılan şirketler birleşme sözleşmesinde devrolunan şirket ortaklarına, devralan şirkette pay ve ortaklık haklarının iktisabı veya devrolunan şirket paylarının gerçek değerine denk gelen bir ayrılma akçesi arasında seçim yapma hakkı tanıyabilecekleri gibi, sadece ayrılma akçesinin verilmesini de öngörebilirler. Sadece ayrılma akçesinin öngörülmesi halinde, devrolunan şirket pay sahiplerinin birleşme neticesinde devralan şirkette pay sahibi olmalarının önüne geçilebilir. Ancak belirtmek gerekir ki birleşmeye katılan şirketlerin yönetim kurulları tarafından hazırlanarak genel kurullarının onayına sunulacak birleşme sözleşmesinde sadece ayrılma akçesi öngörülmesi hâlinde, söz konusu birleşme sözleşmesinin devrolunan sermaye şirketinde mevcut oy haklarının en az yüzde doksaniyle onaylanması gerekmektedir.

- 3) Satın Alma Hakkı (TTK 208):** Bir şirketler topluluğunda; hâkim şirket, bir sermaye şirketinin paylarının ve oy haklarının, doğrudan ve/veya dolaylı olarak en az yüzde doksanına sahipse ve ayrıca söz konusu bağlı şirkette pay sahibi olan azlık, bağlı şirketin çalışmasını engelliyor, dürüstlük kuralına aykırı davranıyor, fark edilir sıkıntı yaratıyor ve/veya pervasızca hareket ediyorsa, hâkim şirket, azlığın paylarını gerçek değerle veya genel kabul gören bir yöntemle göre belirlenecek bir değerle satın alabilir. Değer belirlenirken satın alma tarihine en yakın veriler esas alınır.
- 4) Fesih Talebi Üzerine Mahkeme Kararı (TTK 531):** Sermayenin en az onda birini temsil eden pay sahipleri, haklı sebeplere dayanarak şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden şirketin feshine karar verilmesini isteyebilirler. Mahkeme fesih yerine, davacı pay sahiplerine paylarının karar tarihine en yakın tarihteki gerçek değerlerinin ödenip davacı pay sahiplerinin şirketten çıkarılmalarına (veya duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme) karar verebilir. Bu hükmün uygulanabilmesi için dayanak teşkil edebilecek haklı sebeplere örnek olarak; bilgi alma ve inceleme hakkı ya da genel kurulu toplantıya çağırma hakkı gibi azlık haklarının sürekli olarak ihlal edilmesi, şirketin azlığı da zarara uğratacak şekilde kötü yönetilmesi ve sürekli zarar etmesi, şirket organlarının mevcut olmaması veya asli görevlerini yerine getirmemeleri, şirket faaliyetinin olmaması, çoğunluk hissesini ve yönetim kurulu üyeliğini elinde bulunduran pay sahiplerinin kötü niyetli tutum ve davranışlarda bulunması, pay sahipleri arasındaki güven ve uzlaşma zemininin ortadan kalkması neticesinde şirketin ortak amacının gerçekleştirilmesinin artık mümkün görünmemesi gibi durumlar gösterilebilir. Fesih talebi üzerine mahkemenin uygun göreceği çözüm yolu elbette ki somut olayın özelliklerine göre şekillenecektir.

Saygılarımızla,

Güzeldere I Balkan Hukuk Bürosu